

Ryan Holiday

OVIRA JE POT

*Brezčasna umetnost spreminjanja
tegob v zmage*

Ryan Holiday

OVIRA JE POT

*Brezčasna umetnost spreminjanja
tegob v zmage*

Prevedla Helena Marko

UMco

Ljubljana 2020

Ryan Holiday
OVIRA JE POT
Brezčasna umetnost spreminjanja tegob v zmage

THE OBSTACLE IS THE WAY
The Timeless Art of Turning Trials into Triumph

Copyright © 2014 by Ryan Holiday

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.
This edition published by arrangement with Portfolio, an imprint of Penguin Publishing Group,
a division of Penguin Random House LLC.

© za Slovenijo UMco, d. d., 2020. Vse pravice pridržane.

Prevod: Helena Marko
Izdajatelj in založnik: UMco, d. d.
Zbirka Preobrazba

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Pomočnica urednika: Renate Rugelj
Oblikovanje ovitka in postavitev: Aleš Cimprič
Tisk: Primitus, d.o.o.
Naklada: 500 izvodov, 1. natis
Ljubljana 2020

Brez pisnega dovoljenja založbe je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, skupaj s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki, v okviru določil Zakona o avtorski in sorodnih pravicah.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

159.922

HOLIDAY, Ryan

Ovira je pot : brezčasna umetnost spreminjanja tegob v zmage /
Ryan Holiday ; prevedla Helena Marko. - 1. natis. - Ljubljana :
UMco, 2020. - (Zbirka Preobrazba)

Prevod dela: The obstacle is the way
ISBN 978-961-7050-52-3
COBISS.SI-ID 303296256

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
tel.: 01/ 520 18 39, e-pošta: bukla-urednistvo@umco.si, www.bukla.si

Vsebina

Predgovor	7
Uvod	13

PRVI DEL: DOJEMANJE

DISCIPLINA DOJEMANJA	27
PREPOZNAJTE SVOJO MOČ	34
MIRNI ŽIVCI	39
ČUSTVA POD NADZOROM	43
VAJE IZ OBJEKTIVNOSTI	48
SPREMENITE GLEDIŠČE	52
SO STVARI ODVISNE OD VAS?	57
ŽIVLJENJE V SEDANJEM TRENUTKU	62
RAZMIŠLJAJTE DRUGAČE	66
ISKANJE PRILOŽNOSTI	71
V NIZKEM STARTU	78

DRUGI DEL: UKREPANJE

DISCIPLINA UKREPANJA	83
ZMIGAJTE SE	89
VAJE IZ VZTRAJNOSTI	94

ČE NE GRE PRVIČ, GRE DRUGIČ	100
SLEDITE PROCESU	105
DOBRO OPRAVITE SVOJE DELO	111
KAJ JE PRAV IN KAJ DELUJE?	116
HVALNICA BOČNEMU NAPADU	121
OVIRA SE Z OVIRO IZBIJA	127
USMERITE SVOJO ENERGIJO	133
V OFENZIVO!	137
STVARI LAHKO GREDO K VRAGU	142

TRETJI DEL: VOLJA

DISCIPLINA VOLJE	147
VAŠA NOTRANJA TRDNJAVA	154
PREDVIDEVANJE IN NEGATIVNO RAZMIŠLJANJE	159
UMETNOST TIHE PRIVOLITVE	164
AMOR FATI – LJUBITE VSE, KAR SE VAM ZGODI	170
NEPOPUSTLJIVOST	176
NEKAJ, KAR JE VEČJE OD VAS	181
PREMIŠLJEVANJE O LASTNI SMRTNOSTI	187
NOVIM ZAČETKOM NAPROTI	192
Zaključne misli: ovira postane pot	195
Postskriptum: zdaj ste filozof. čestitam!	201
Zahvale	205
Izbrana bibliografija	209
Seznam stoične literature	217
Priporočila za branje	221

PREDGOVOR

Piše se leto 170, padla je noč na frontni črti vojne v Germaniji. Mark Avrelij, cesar rimskega imperija, sede v svojem šotoru in začne pisati. Morda tik pred zoro sede s pisalom za mizo v svoji rimski palači. Morebiti si ukrade nekaj trenutkov zase in pozabi na krvave igre za rajo, ki se odvijajo na podiju koloseja. V resnici točna lokacija ni pomembna. Pomembno je, da je ta človek, danes znan kot zadnji izmed petih dobrih cesarjev, sedel in pisal.

Ni pisal za občinstvo ali za objavo, pisal je sebi in *zase*. In kar je zapisal ta mož, je nedvomno ena izmed najučinkovitejših formul, za premagovanje kakršnekoli negativne situacije, ki človeka doleti v življenju, kar jih pozna zgodovina. Formula za uspeh, ki ne deluje kljub temu, kar se je zgodilo, *temveč prav zato*.

V tistem trenutku je zapisal samo en odstavek, komaj kaj izvirnega. Skoraj vsako njegovo misel bi lahko v takšni ali drugačni obliki našli v spisih njegovih mentorjev in vzornikov. Toda v teh par besedah je Mark Avrelij tako jasno opredelil in ubesedil brezčasno idejo, da je z njimi zasenčil velika imena tistih, ki so živeli pred njim: Hrizip, Zenon,

Kleant, Ariston, Apolonij, Kvint Junij Rustik, Epiktet, Seneka, Gaj Muzonij Ruf.

Za nas bo več kot dovolj.

V nekem pogledu nam je človek najbližji, v tem namreč, kolikor ga moramo podpirati in prenašati; kolikor pa nas ovira pri izpolnjevanju dolžnosti, štejem tudi človeka med npravstveno neopredeljene stvari, prav kakor sonce ali veter ali žival. Ti mi morejo biti pri mojem delu sicer napoti, mojega hotenja in mišljenja pa ne morejo ovirati, ker je hotenje navezано pač na pogojne izjeme, mišljenju pa dam lahko drugo smer.

Zaključí z močnimi besedami, ki jim je usojeno, da postanejo življenjsko vodilo:

Zakaj razum obrača in preuravnava vse, kar ga ovira pri delu, na boljše; tako postane iz tega, kar je bilo delovanju v oviro, naravnost spodbuda, in kar je pot zapiralo, jo odpira.*

V Avrelijevih besedah se skriva umetnost, znana kot *postavljanje ovir na glavo*. Ukrepanje z »vzratno klavzulo« pomeni, da vedno najdemo izhod ali drugo pot, po kateri pridemo tja, kamor moramo priti. Tako so zastoji ali težave vedno pričakovani, nikoli pa trajni. Poskrbeti moramo, da nas to, kar nas ovira, lahko tudi opolnomoči.

---

* Vse citate iz knjige *Dnevnik cesarja Marka Avrelija* v tej knjigi je prevedel Anton Sovre, priredil pa Kajetan Gantar; Ljubljana: Slovenska matica, 2006, op. prev.

Glede na to, kdo je zapisal te besede, to niso prazne marje. Avrelij se je v okoli devetnajstih letih svoje vladavine skoraj ves čas soočal z vojno, strašno kugo, možno nezvestobo, hitro kopnečo zakladnico, nesposobnim in pohlepnim polbratom, s katerim je skupaj vladal, zapovrhu pa mu je eden izmed najbližjih zaveznikov skušal prevzeti prestol. Pogosto se je podajal na mukotrpne pohode po imperiju, od Male Azije do Sirije, od Egipta prek Grčije do Avstrije.

Glede na to, kar vemo o njem, je možak v vsaki izmed naštetih ovir res videl priložnost za prakticiranje vrlin, kot so potrpežljivost, pogum, skromnost, iznajdljivost, razumnost, pravičnost in ustvarjalnost. Zdi se, da mu njegova moč nikoli ni stopila v glavo, ni je doživljal kot breme in zaradi nje ni bil pod stresom. Redko je popustil mikom nezmernega življenja, brzdal je svojo jezo in nikoli se ga nista polastila sovraštvo ali grenkoba. Kot je leta 1863 zapisal esejist Matthew Arnold: »Mark Avrelij je bil v svojem času človek z najvišjim in najmogočnejšim statusom na svetu. Splošno mnenje ljudi, ki so ga obkrožali, je bilo, da je s svojimi dejanji dokazal, da je vreden tega položaja.«

Vse kaže, da lahko modrost tistega kratkega odlomka iz Avrelijevega dnevnika zasledimo tudi pri drugih moških in ženskah, ki so ji sledili tako, kot ji je on. Še več, zdi se, da je ta modrost neverjetno konstantna skozi stoletja.

Tej rdeči niti lahko sledimo vse od tistih dni, ko je rimski imperij začel toniti in naposled propadel, do ustvarjalnega razcveta renesanse in intelektualnih prebojev razsvetljenstva. Jasno se zrcali v pionirskem duhu priseljencev na ameriški Zahod, v nepopustljivosti Zveze severnih držav med ameriško državljansko vojno ter v vrvežu industrijske revolucije. Ponovno je vzniknila v pogumu voditeljev

gibanja za državljanske pravice in pokazala odločnost v ujetniških taboriščih v Vietnamu. Danes se pretaka po DNK podjetnikov v Silicijevi dolini.

Ta filozofski pristop je gonilna sila samozaposlenih ljudi in v pomoč tistim, ki so na položajih z veliko odgovornostjo ali se soočajo z velikimi težavami. Na bojišču ali v sejni dvorani, ob prečkanju oceanov in skozi mnoga stoletja so se člani vsake skupine, spola, razreda, družbenega gibanja in posla morali soočati z ovirami in se boriti, da bi jih premagali. Vsi ti ljudje so se učili, kako obrniti ovire na glavo.

Ta boj je edina konstanta v vseh njihovih življenjih. Naj se je tega zavedal ali ne, je bil vsak tak posameznik del starodavne tradicije, ki mu je služila za krmarjenje po brezčasnem terenu priložnosti in neprilik, težkih preizkušenj in zmagoslavja.

Mi smo zakoniti dediči te tradicije. To je naša rojstna pravica. S čimerkoli se soočimo, imamo izbiro: bomo dopustili, da nas ovire zablokirajo, ali bomo napredovali čeznje ali mimo njih?

Morda nismo cesarji, a svet tudi nas ves čas preizkuša. Sprašuje nas: Ste vredni? Se zmorete prebiti mimo stvari, ki vam bodo neizogibno prekrižale pot? Se boste izkazali in dokazali, iz kakšnega testa ste?

Že veliko ljudi je na to vprašanje odgovorilo pritrdilno. Redkejši med njimi so pokazali, da niso le iz pravega testa, temveč se ob vsakem izzivu razcvetijo in okrepijo. Zaradi izzivov postajajo boljši ljudje, kot bi bili, če se nikoli ne bi znašli v stiski.

Zdaj ste vi na vrsti, da preverite, ali ste eden izmed njih. Če še niste, se boste pridružili njihovi družbi?

Ta knjiga vam bo pokazala pot.

OVIRA
JE
POT

UVOD

Ta stvar pred vami. Ta problem. Ta ovira – ta frustrirajoča, nesrečna, problematična, nepričakovana težava, ki vam preprečuje, da bi počeli to, kar si želite. Ta reč, ki se je bojite ali skrivaj upate, da do nje nikoli ne bo prišlo. Kaj pa, če ni vse tako slabo?

Kaj če so vanjo vgrajene ali z njo neločljivo povezane določene koristi, samo za vas? Kaj bi naredili? Kaj menite, da bi naredila večina ljudi?

Verjetno to, kar so vedno naredili, in kar počnete vi v tem trenutku: nič.

Bodimo iskreni: večina nas je paraliziranih. Naj imamo takšne ali drugačne cilje, večina nas ohromelo ždi pred številnimi ovirami, ki so pred nami.

Želimo si, da to ne bi bilo res, vendar je.

Jasno je, kaj nas blokira. Sistemsko: propadajoče institucije, vedno večja brezposelnost, močno naraščajoči stroški izobraževanja in tehnološke motnje. Individualno: imamo premalo časa, smo prestari, preveč prestrašeni, prereni, preveč pod stresom, ne moremo priti zraven, nimamo

podpornikov, nimamo vere vase. A kako smo usposobljeni za popisovanje tega, kar nas zadržuje!

Vsaka ovira je edinstvena za vsakogar med nami, toda odzivi, ki jih v nas izzove, so enaki. Strah. Nejevolja. Zmedenost. Nemoč. Depresija. Jeza.

Veste, kaj želite narediti, a imate občutek, da vas je onesposobil nevidni sovražnik, ki vam drži blazino čez obraz in vas potiska ob tla. Radi bi nekam prišli, toda nekaj vam vedno zapre pot, sledi vam in onemogoči vsak korak, ki ga hočete narediti. Imate ravno toliko svobode, da čutite, da se lahko premikate; ravno dovolj, da čutite, da niste vi krivi, ko se zdi, da se ne znate spraviti v pogon ali stvari izpeljati do konca.

Nezadovoljni smo s svojimi službami, s svojim mestom na svetu. Poskušamo nekam prilesti, a kaj, ko nam nekaj stoji na poti.

Pa ne naredimo nič.

Krivimo svoje šefe, gospodarstvo, politike in druge ljudi ali pa sami sebe odpišemo kot zgube in razglasimo svoje cilje za nedosegljive. V resnici je krivo dvoje: naš odnos in pristop do stvari.

Koliko lekcij smo že dobili, koliko knjig smo prebrali o doseganju uspeha, nihče pa nas ni naučil, kako premagati neuspeh, kako razmišljati o ovirah, kako pomesti z njimi in slaviti po boju. Zato smo obtičali. Mnogi se, oblegani z vseh strani, počutimo dezorientirani, reaktivni in razrvani. Nimamo pojma, kaj storiti.

Toda vsi ljudje niso paralizirani. V zamaknjenem čudenju gledamo tiste, ki ovire, ki se nam zdijo nepremostljive, spremenijo v odskočne deske zase. Kako to naredijo? V čem je finta?

Še bolj nas bega dejstvo, da so se prejšnje generacije soočale s hujšimi težavami z manj varnostnimi mrežami in manj pomagali. Premagali so enake ovire, kot jih poznamo danes, in še kup drugih, ki so jih s trdim delom skušali odpraviti za svoje otroke in druge. In vendar ... mi smo še vedno v krču.

Kaj so imeli ti ljudje, česar mi nimamo? Česa ne vidimo? Odgovor je preprost: imeli so metodo in okvir razumevanja, zavedanje in ukrepanje glede ovir, ki jih navrže življenje.

John D. Rockefeller je imel to – zanj sta bila pomembna hladnokrvnost in samodisciplina. Tudi Demosten, veliki atenski orator, je imel to – zanj je bila pomembna nepopustljiva odločenost, da se izboljša z vajo in prakso. Abraham Lincoln je imel to – zanj so bili pomembni skromnost, vzdržljivost in sočutna volja.

Še nekaj imen boste vedno znova srečevali v tej knjigi: Ulysses S. Grant. Thomas Edison. Margaret Thatcher. Samuel Zemurray. Amelia Earhart. Erwin Rommel. Dwight D. Eisenhower. Richard Wright. Jack Johnson. Theodore Roosevelt. Steve Jobs. James Stockdale. Laura Ingalls Wilder. Barack Obama.

Nekateri med njimi so se poleg vsakodnevnih frustracij, ki niso bile nič kaj drugačne od naših, srečali še z nepredstavljivimi grozotami, od ujetništva do izčrpavajočih bolezni. Spoprijemali so se z enakimi rivalstvi, političnim šikaniranjem, dramo, odporom, konservativnostjo, razhodi, stresom in zlomi gospodarstva. Ali še huje.

Zaradi izpostavljenosti takim pritiskom so se ti posamezniki preobrazili. Preoblikovali so se v skladu s tem, kako je Andy Grove, nekdanji izvršni direktor podjetja Intel, opisal, kaj se zgodi s podjetji v burnih časih: »Krizo pokoplje

slaba podjetja. Dobra podjetja jo preživijo. Odlična podjetja se zaradi nje izboljšajo.«

Odlični posamezniki, tako kot odlična podjetja, najdejo način, kako slabost preoblikovati v prednost. Gre za precej neverjeten, celo ganljiv dosežek. Vzamejo to, kar bi jih moralo držati nazaj – morda ta ista reč ta trenutek zadržuje vas –, in zadevo izkoristijo za premik naprej.

Vse kaže, da gre za nekaj, kar je skupno vsem velikim moškim in ženskam iz zgodovine. Tako kot kisik pri ognju, ovire podžigajo plamen njihove ambicije. Nič jih ne more ustaviti, ne moreš jih brzdati ali jim vzeti volje. Vsaka ovira zgolj podžge peklenski ogenj v njih, da zagori še z večjo silovitostjo.

Takšni ljudje svoje ovire postavijo na glavo. Živijo v skladu z besedami Marka Avrelija in sledijo skupini antičnih stoikov – ki jih je Cicero poimenoval edini pravi filozofi –, čeprav jih morda niso nikoli brali.* Zmožni so v ovirah videti to, kar so, z njimi se domiselno spoprimejo in imajo dovolj trdno voljo, da vzdržijo v svetu, ki povečini presega njihovo razumevanje in nadzor.

Bodimo iskreni: večino časa nismo izpostavljeni strašnim situacijam, ki jih preprosto moramo zdržati. Doletijo nas manjše neprijetnosti ali pa se zataknejo v ne ravno ugodnih pogojih. Morda se res trudimo, da bi nekaj naredili, nato pa ugotovimo, da nas drugi prekašajo, da smo se

---

* Menim, da je stoicizem globoko fascinantna in zelo pomembna filozofija. Razumem tudi, da živite v resničnem svetu in da ta trenutek nimate časa za predavanja iz zgodovine. Kar želite, so prave strategije, ki vam bodo v pomoč pri vaših težavah. Prav to vam prinaša ta knjiga. Če želite dodatne vire in bralna priporočila s področja stoicizma, jih boste našli na bralnem seznamu na koncu knjige.

prenaprezali za prazen nič ali da nam je zmanjkalo idej. Tudi v takih primerih velja ista logika. Obrnite zadevo na glavo. Poiščite neko korist. Uporabite jo kot gorivo.

Enostavno je. Enostavno, ne pa tudi lahko.

To ni knjiga vzhičenega optimizma v oblakih. Ne bo vam zabičala, da morate zanikati dejstvo, da neka zadeva smrdi, ali nastaviti še drugo lice, če so vas ljudje napetnajstili. Ne pričakujte ljudskih rekov ali srčkanih, a povsem neučinkovitih pregovorov.

Ta knjiga ni akademska študija ali pregled zgodovine stoicizma. O stoicizmu je bilo že veliko napisanega, pogosto izpod peres nekaterih največjih in najmodrejših mislecev, kar jih je kdaj živelo. Nima smisla, da bi skušal na novo napisati to, kar so tako izvrstno napisali že oni. Berite izvirnike – nobeno filozofsko pisanje ni razumljivejše od stoičnega. Zdi se, kot bi bilo napisano lani, ne pa v prejšnjem tisočletju.

Naredil sem vse, kar sem lahko, da sem zbral, razumel ter objavil njihove lekcije in domislice. Antična filozofija se ni kaj preveč sekirala glede avtorstva ali izvirnosti. Pisci so se po svojih najboljših močeh trudili, da so prevedli in razložili modrost velikanov, kot se je prenašala naprej s knjigami, dnevniki, napevi, pesmimi in zgodbami. Skozi stoletja je ta proces izpilil njihovo izročilo v talilniku človeške izkušnje.

Ta knjiga z vami deli njihovo kolektivno modrost, da bi vam pomagala doseči zelo specifičen in vse bolj nujen cilj, ki si ga vsi delimo: premagovanje ovir. Duševnih ovir. Telesnih ovir. Čustvenih ovir. Zaznanih ovir.

Vsak dan se soočamo z njimi in kolektivno hromijo našo družbo. Če bo vse, kar bo ta knjiga dosegla, malenkost lažje demontiranje in soočanje s tovrstnimi preprekami, bo

to že dovolj. A sam ciljam višje: želim vam pokazati način, kako lahko vsako oviro preobrazite v *prednost*.

To bo knjiga neprizanesljivega pragmatizma in zgodb iz zgodovine, ki ponazarjajo umetnost nepopustljive vztrajnosti in neutrudljive iznajdljivosti. Uči nas, kako se premakniti z mrtve točke, kako se »odzajebati« in spustiti z verige. Kako spremeniti številne negativne situacije, s katerimi se srečujemo v življenju, v pozitivne, ali vsaj potegniti neka kšno korist iz njih. Kako ukrasti srečo iz nesreče.

Ne gre le za, *kako se pripraviti do mišljenja*, da neka reč ni tako slaba. Gre za to, kako se pripraviti do mišljenja, da je neka zadeva dobra, da je nova odskočna deska, priložnost za pomik naprej ali premik v boljšo smer. Ne ponavljajte si mantre »misli pozitivno,« naučite se biti ustvarjalni in oportunistični, brez prestanka.

Ne mislite: *To ni tako slabo.*

Temveč: *To lahko naredim dobro.*

Ker je to izvedljivo. Bilo je že izvedeno in izvaja se ta trenutek. Vsak dan. To je ta moč, ki jo bomo odklenili v tej knjigi.

Ovire, ki so pred nami

Obstaja stara zenovska zgodba o kralju, čigar ljudstvo se je pomehkužilo in začelo misliti, da jim pripadajo raznorazne stvari. Kralj je bil nezadovoljen s takim stanjem, zato se je odločil, da jim bo dal lekcijo. Njegov načrt je bil preprost: na sredo glavne ceste bo postavil veliko skalo, ki bo onemogočila vstop v mesto. Nato se bo skrila v bližini in opazoval njihove reakcije.

Kako se bodo odzvali? Bodo združili moči in odstranili skalo? Jim bo vzela pogum, se bodo vdali v usodo in se vrnili domov?

Kralj je z naraščajočim razočaranjem gledal, kako so se ljudje eden za drugim zvrstili pred prepreko in se obrnili vstran. V najboljšem primeru so jo skušali nezavzeto premakniti, nato pa dvignili roke v zrak. Mnogi so se glasno pritoževali, preklinjali kralja ali svojo nesrečo, jadikovali nad nepričakovano sitnostjo, nihče pa ni naredil česa konkretnega.

Po nekaj dneh se je pred skalo ustavil samotni kmet, ki je bil na poti v mesto. Ni se obrnil vstran. Napenjal se je in napenjal ter jo poskušal potisniti s poti. Nato je prišel na idejo, pohitel v bližnji gozd in iskal nekaj, kar bi lahko uporabil kot vzvod. Vrnil se je z veliko vejo, ki jo je predelal v vzvod in jo namestil, da bi s ceste prestavil masivno skalo.

Pod skalo je našel mošnjiček z zlatniki in kraljevo pismo, v katerem je pisalo:

Ovira na poti postane pot. Nikoli ne pozabi, da se v vsaki oviri skriva priložnost za izboljšanje tvoje usode.

Kaj vas zadržuje?

Fizično? Velikost. Rasa. Razdalja. Invalidnost. Denar.

Psihično? Strah. Negotovost. Neizkušeni. Predsodki.

Morda vas ljudje ne jemljejo resno. Morda menite, da ste že prestari. Morda vam manjkajo podpora ali zadostna finančna sredstva. Morda zakoni ali predpisi omejujejo vaše možnosti. Morda jih zamejujejo vaše obveznosti. Morda imate lažne cilje in dvomite o sebi.

Karkoli že je, tukaj ste. Tukaj smo vsi.

In ...

To so ovire. Razumem. Tega nihče ne zanika.

Toda preletite seznam tistih, ki so prišli pred vami. Športniki, ki so bili prenizke rasti. Piloti, katerih vid ni bil dovolj dober. Sanjači pred svojim časom. Člani te ali one dirke. Osipniki in disleksiki. Uboge pare, priseljenci, mladopečeni bogataši, nepopustljivci, verniki in sanjavci. Tisti, ki so prišli iz uboštva ali, še slabše, iz krajev, kjer je bilo vsak dan ogroženo njihovo življenje. Kaj se je zgodilo z njimi?

No, veliko preveč se jih je vdalo. Toda nekateri se niso. Napotek, da se morajo potruditi »dvakrat bolj kot drugi,«
so vzeli za izziv. Še bolj so se urili. Iskali so bližnjice in šibke točke. Med obrazi tujcev so razpoznali zaveznike. Vsake toliko so jo malo skupili. Vse je bilo ovira, ki so jo morali postaviti na glavo.

In potem?

V teh ovirah so se skrivale priložnosti. Zgrabili so jih. Zaradi njih so naredili nekaj posebnega. Od takih ljudi se lahko kaj naučimo.

Najsi imamo težave pri iskanju zaposlitve, se borimo proti diskriminaciji, nam zmanjkuje sredstev, smo obtičali v slabem odnosu ali prišli navzkriž z agresivnim nasprotnikom, najsi imamo študenta ali zaposlenega, s katerim preprosto ne znamo vzpostaviti stika, najsi imamo ustvarjalno blokado ... vedeti moramo, da obstaja način. Ko se srečamo z nadlogo, jo lahko preobrazimo v prednost, ki temelji na zgledu prej omenjenih posameznikov.

Vse velike zmage – v politiki, poslu, umetnosti ali zapeljevanju – so vključevale razrešitev zoprnih problemov s pomočjo močnega koktajla ustvarjalnosti, osredotočenosti in drznosti. Ko imate cilj, vas ovire dejansko učijo, kako priti

tja, kamor želite iti. Utirajo vam pot. »Stvari, ki nas bolijo, nas učijo« je zapisal Benjamin Franklin.

Danes je večina naših ovir notranjih, ne zunanjih. Vse od konca druge svetovne vojne živimo v enem izmed najbolj cvetočih obdobj človeške zgodovine. Soočamo se z manj sovražnimi vojskami, z manj smrtonosnimi boleznimi in pod seboj imamo veliko več varnostnih mrež kot v preteklosti. A svet še naprej redkokdaj dela točno to, kar bi mi radi.

Namesto z nasprotujočimi sovražniki se spopadamo z notranjo napetostjo. Razjedajo nas poklicne frustracije. Mučijo nas neizpolnjena pričakovanja. Naučili smo se nemočnosti. In še vedno občutimo enako močna čustva, kot so jih čutili vsi ljudje pred nami: žalost, bolečino, izgubo.

Mnoge naše težave izhajajo iz dejstva, da je vsega preveč: malovredne hitre prehrane, hitrih tehnoloških motenj, ki vznemirjajo naše življenje, tradicij, ki nam solijo pamet, kako naj bi živeli. Smo pomehkuženi, bojimo se konflikta in menimo, da imamo pravico do določenih reči. Dobri časi dobro pomehkužijo ljudi. Blagostanje je lahko samo sebi ovira, kar lahko potrdijo mnogi ljudje.

Bolj kot kdajkoli poprej, naša generacija potrebuje pristop za premagovanje ovir in uspevanje. Pristop, ki nam bo pomagal obrniti naše probleme na glavo in jih uporabiti kot platno, na katero bomo naslikali svoje mojstrovine. Ta prilagodljivi pristop je primeren tako za podjetnika kot za umetnika, za zavojevalca, trenerja ali modreca, celo za pisatelja, ki se komaj prebija, in za marljivo mammo bodoče nogometne zvezde.

Pot skozenj

Dovolj je, da je tvoja vsakokratna sodba jasna, tvoje vsakokratno delo skupnosti v korist, tvoje vsakokratno razpoloženje zadovoljno z vsem, kar se dogaja po naravnih vzrokih.

– MARK AVRELIJ

Premagovanje ovir je disciplina treh kritičnih korakov.

Začne se s tem, kako gledamo na svoje specifične težave, z našim odnosom ali pristopom. Sledita energija in ustvarjalnost, s katerima težave aktivno razčlenimo in jih spremenimo v priložnosti. Na koncu je negovanje in vzdrževanje notranje volje, ki nam pomaga, da smo kos porazu in težkim časom.

Sestavljena je iz treh medsebojno odvisnih, medsebojno povezanih in prožno pogojenih komponent: *dojemanja, delovanja in volje*.

Postopek je preprost, a nikoli lahek.

Uporabi tega procesa in njegovim izvajalcem bomo sledili skozi zgodovino, posel in literaturo. Ko si bomo z vseh zornih kotov ogledali specifične primere vsakega koraka, se bomo naučili, kako si vcepiti tak odnos in zajeti njegovo iznajdljivost, ob tem pa odkrivali, kako si ustvariti nove možnosti, kadar naletimo na zaprta vrata.

Iz zgodb praktikov se bomo učili, kako se spoprijeti s pogostimi ovirami, ne glede na to, ali smo ostali pred zaklenjenimi durmi ali nas je kdo zašil. Ker gre za ovire, s kakršnimi se ljudje bodejo že od pamtiveka, si bomo pogledali, kako uporabiti splošni pristop za njihovo razreševanje v

svojem življenju. Ovir ne smemo zgolj pričakovati, moramo jih tudi sprejeti.

Sprejeti?

Tako je, saj so te ovire dejansko priložnosti, da se preizkusimo, poskusimo nove stvari in na koncu slavimo.

Ovira je pot.

PRVI DEL

Dojemanje

KAJ JE DOJEMANJE? Gre za to, kako vidimo in razumemo to, kar se dogaja okoli nas, in kaj se odločimo, da nam bodo ti dogodki pomenili. Naše dojemanje je lahko vir moči ali velike šibkosti. Če smo čustveni, subjektivni in kratkovidni, zgolj dodajamo k svojim težavam. V kolikor nočemo, da nas preplavi svet, ki nas obkroža, se moramo naučiti brzdati svoje strasti in zamejiti, kako vodijo naše življenje. To so ljudje počeli že v starih časih. Človek potrebuje veččino in disciplino, da odžene škodljive slabe zaznave, loči zanesljive signale od varljivih ter izloči predsodke, pričakovanja in strah. Vredno je, kajti to, kar ostane, je *resnica*. Medtem ko bodo drugi razburjeni ali se tresli od strahu, bomo mi ostali prisebni in neprizadeti. Stvari bomo videli preprosto in naravnost, kot v resnici so: niti dobre niti slabe. To bo za nas izjemna prednost v boju zoper ovire.

DISCIPLINA DOJEMANJA

Preden je postal naftar, je bil John D. Rockefeller knjigovodja in nadobuden vlagatelj – majhna finančna riba v Clevelandu v Ohio. Kot sin zapitega kriminalca, ki je zapustil svojo družino, se je mladi Rockefeller leta 1855, pri šestnajstih letih, prvič zaposlil. (Ta dan je do konca življenja praznoval kot »dan službe«). Življenje je bilo zadovoljivo, zaslužil je petdeset centov na dan.

Potem je udarila panika. Točneje, panika iz leta 1857, gromozanska nacionalna finančna kriza, ki se je zanetila v Ohio in s posebej uničujočo močjo zadela Cleveland. Podjetja so propadala eno za drugim, cena žita je strmoglavila po vsej državi in širitev na zahod Amerike se je hitro ustavila. Posledica vsega naštetega je bila depresija, ki je trajala več let.

Rockefeller bi se lahko prestrašil. Znašel se je sredi največje gospodarske depresije v zgodovini in udarila ga je ravno takrat, ko se mu je začelo svitati, kako gre posel. Lahko bi se umaknil in stisnil rep med noge kot njegov oče. Lahko bi povsem opustil finance in si izbral drugačno kariero z manjšim tveganjem. Toda Rockefeller je bil že kot mladenič hladnokrven kot led, miren in neprizadet

pod pritiskom. Obdržal je trezno glavo, čeprav je ravnokar izgubil vse z enim zastavkom. Še bolje, obdržal je trezno glavo, kadar so vsi drugi izgubili svojo.

Namesto da bi tožil nad gospodarskim pretresom, je Rockefeller vneto opazoval te daljnosežne dogodke. Skoraj perverzno se je odločil, da bo na vse skupaj gledal kot na priložnost za učenje, kot svoj krst na trgu. Tiho je rešil svoj denar in pazljivo motril, kaj so drugi počeli narobe. Videl je slabosti v gospodarstvu, ki so ga mnogi jemali za samozmevno, zato so bili povsem nepripravljeni za spremembe ali finančne šoke.

Ponotranjil je pomembno lekcijo, ki ga je spremljala vse življenje: trg je sam po sebi nepredvidljiv in pogosto zloben, zato se lahko zgolj racionalni in disciplinirani um nadeja, da bo na njem ustvaril dobiček. Spoznal je, da špekulacije vodijo v katastrofo, zato mora vedno ignorirati »ponorelo množico« in njene vzgibe.

Rockefeller je te uvide nemudoma uporabil v praksi. Pri petindvajsetih letih mu je skupina vlagateljev predlagala, da mu nakaže kakšnega pol milijona dolarjev, če najde prave naftne vrtine, v katere bi lahko naložil ta denar. Rockefeller se je, hvaležen za priložnost, odpravil na ogled bližnjih naftnih polj. Nekaj dni kasneje je šokiral svoje financierje, ko se je vrnil v Cleveland praznih rok, ne da bi porabil ali vložil en sam dolar. Ne glede na to, kako vznemirjen je bil preostali del trga, se mu takratna priložnost ni zdela prava, zato je vlagateljem vrnil denar in za nekaj časa pustil naftno vrtanje pri miru.

Prav ta intenzivna samodisciplina in objektivnost sta omogočili Rockefellerju, da je med ameriško državljansko vojno in gospodarskimi panikami leta 1873, 1907 in 1929

izkoristil prednosti, ki so mu jih prinašale ena življenjska ovira za drugo. Kot je nekoč dejal: »Rad vidim priložnost v vsaki nesreči.« Temu bi lahko dodali: možak je imel moč, da se upre skušnjavi ali navdušenju, ne glede na situacijo ali njuno mamljivost.

Dvajset let po tisti prvi gospodarski krizi je imel Rockefeller pod nadzorom devetdeset odstotkov naftnega trga. Njegovi pohlepni tekmeci so propadli. Njegovi živčni sodelavci so prodali svoje delnice in zapustili posel. Dvomljivci brez hrbtenice so zamudili priložnosti.

Do konca njegovega življenja je veljalo: večji kot je bil kaos, mirnejši je bil Rockefeller, še zlasti, kadar so drugi okoli njega zapaničarili ali ponoreli zaradi pohlepa. Ker je znal videti, česar drugi niso zmogli, je med takšnimi tržnimi nihanji ustvaril večino svojega bogastva. Danes ta uvid živi naprej v znanem izreku Warrena Buffeta: »Boj se, ko so vsi drugi pohlepni, in bodi pohlepen, ko se vsi drugi bojijo.« Kot vsi veliki vlagatelji se je tudi Rockefeller znal upreti impulzom v prid hladne, neizprosne zdrave pameti.

Neki kritik je fasciniran nad Rockefellerjevim imperijem zapisal, da naftno podjetje Standard Oil Trust »mitska protejska kreatura«, zmožna preobrazbe ob vsakem poskusu konkurentov ali vlade, da bi jo razstavili na dele. Čeprav je šlo za kritiko, je v resnici opisovala funkcije Rockefellerjeve osebnosti: odpornost, prilagodljivost, mirnost, sijajnost. Nič ga ni vrglo iz tira, ne gospodarska kriza, ne bleščeče utvare lažnih priložnosti, ne agresivni, zastrašujoči sovražniki. Še zvezni tožilci so bili ob njem nemočni, saj ga je bilo notorično težko navzkrižno zasliševati, ker nikoli ni zagrizel v vabo, se branil ali razburil.